

Utlåtande Rotel VIII (Dnr KS 2024/1416)**Genomförandebeslut Projekt Johanneshovs
trafikplats**

Hemställan från trafiknämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Trafiknämnden medges rätt att genomföra Projekt Johanneshovs trafikplats till en utgift om 52 mnkr.
2. Utgifterna för 2025 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget.
3. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2026.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren**Sammanfattning av ärendet**

Trafiknämnden föreslår reparationer av Johanneshovs trafikplats. Åtgärderna inkluderar att åtgärda skador på betong, sarg, fogar och broskarvar, reparationer på vissa delar av befintligt slitlager på vägbanan samt översyn av räckesinfästningar mot kantbalkar. Syftet är att säkerställa anläggningens tekniska livslängd i de bärande konstruktionerna.

Inriktningsbeslut för projektet fattades av trafiknämnden 8 juni 2023 som en del av program för ersättningsinvesteringar avseende medelstora åtgärder i byggnadsverk 2023-2026. Ärendet behöver i enlighet med stadens Regler för ekonomisk förvaltning beslutas av kommunfullmäktige eftersom kostnaden bedöms överstiga 50 mnkr.

Beredning

Ärendet har initierats av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att projektet är prioriterat eftersom platsen trafikeras av flera busslinjer och det är av stor betydelse att anläggningen fungerar samt ser positivt på att trafiknämnden har en planering för projektets risker kopplade till trafikavstängningar och samordning med andra närliggande projekt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Johanneshovs trafikplats har höga trafikflöden och är en viktig länk för kollektivtrafiken genom det stora antalet bussar som passerar platsen för att nå bytespunkten Gullmarsplan. Fogarna på trafikplatsen behöver repareras för att säkra anläggningens tekniska livslängd i de bärande konstruktionerna. Genom att genomföra de åtgärder som föreslås i detta ärende skyddas brofogarna mot vattenläckage och risken minskar för att mer omfattande underhållsåtgärder behöver göras i närtid.

Bilaga

Nuvärdesberäkning, dnr KS 2024/1416-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslag till beslut
2. Att därutöver anföra

Vi välkomnar reparationerna av Johanneshovs trafikplats, men vi vill påtala att de sker samtidigt som flera stora trafikpåverkande projekt i närheten. Inte minst renovering av Götgatan. Risken är att det blir ännu svårare att köra ut från Södermalm och att trafikstockningarna ökar i en redan hårt belastad trafikmiljö. Särskilt eftersom arbetet vid Johanneshovs trafikplats delats upp på ett sådant vis att framkomligheten för gående, cyklister och kollektivtrafik inte ska påverkas negativt under byggtiden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 5 mars 2025

Anders Österberg
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Trafiknämnden har konstaterat att underhållsåtgärder på Johanneshovs trafikplats är nödvändiga att vidta för att förhindra en fortsatt skadeutveckling. Genom att skydda underliggande konstruktioner från nedträngande vatten ska livslängden på hela anläggningen förlängas. Med de föreslagna åtgärderna bedömer nämnden att trafikplatsen kommer att kunna fungera i ytterligare 40-50 år innan en större reinvestering blir aktuell. Nämnden bedömer att åtgärderna är motiverade ur ett livscykelperspektiv samt att de innebär avsevärt mindre trafikstörningar i jämförelse med ett utbyte av anläggningen.

Entreprenaden är planerad att utföras etappvis under lågtrafikperioder 2025-2027. Investeringsutgiften beräknas uppgå till 52 mnkr, inklusive påslag för oförutsedda händelser och indexförändringar. Projektet är inrymt inom nämndens långsiktiga investeringsplan.

Inriktningsbeslut för projektet fattades av trafiknämnden 8 juni 2023 som en del av program för ersättningsinvesteringar avseende medelstora åtgärder i byggnadsverk 2023-2026. Ärendet behöver i enlighet med stadens Regler för ekonomisk förvaltning beslutas av kommunfullmäktige eftersom kostnaden bedöms överstiga 50 mnkr.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 december 2024 följande.

1. Trafiknämnden godkänner för sin del förslag till genomförande av projekt Johanneshovs trafikplats och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslaget och ger trafiknämnden rätt att genomföra projektet till en investeringsutgift om 52 mnkr.
2. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att genomföra upphandlingar samt teckna avtal inom ramen för föreliggande genomförandebeslut.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 november 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Introduktion till projektet

Bakgrund

Den 8 juni 2023 fattade trafiknämnden ett inriktningsbeslut angående planering för ersättningsinvesteringar avseende medelstora åtgärder i byggnadsverk 2023-2026 upp till 50 mnkr, som underlag för kommande genomförandebeslut (Dnr T2023-01307).

Johanneshovs trafikplats och dess fyra ramper, se Figur 1 nedan, uppfördes i början på 1940-talet i samband med att Skanstullsbron byggdes. Trafikplatsen ligger intill Gullmarsplans tunnelbanestation och är belägen ovanför Nynäsvägen. Befintlig lösning för körbanan har varit i drift sedan 1990-talet och är i behov av ett flertal underhållsåtgärder för att undvika att bärigheten försämras.

Figur 1. Fotografi som visar översiktsvy över Johanneshovs trafikplats.

Mål och syfte

Projektets mål är att genomföra underhåll på anläggningens så kallade övergångskonstruktioner (fogar).

Syftet med projektet är att förhindra fortsatt skadeutveckling genom att skydda underliggande konstruktioner från nedträngande vatten och därmed förlänga livslängden på hela konstruktionen samt säkra konstruktionens täthet och beständighet.

Projektet bidrar till att uppfylla stadens mål om en hållbar ekonomi då genomförande av föreslagna renoveringar bedöms bidra till ett effektivt nyttjande av stadens medel. Projektet bidrar även till stadens mål om ett grönt Stockholm då föreslagna åtgärder bidrar till en ökad livslängd för anläggningen vilket är mer resurseffektivt än att bygga en ny trafikplats.

Befintlig situation

Johanneshovs trafikplats är en av Sveriges mest trafikerade trafikplatser. Det är en kritisk punkt för Södra länkens trafik samt för kollektivtrafiken på kommunal och regional nivå, i och med närheten till Gullmarsplans tunnelbanestation samt bussterminal.

Trafikplatsen är cirka 5 000 m² stor och uppförd i armerad betong. Vid uppförandet försågs anläggningen med tätskikt av gjutasfalt, skyddsbetong och bitumenbeläggning. Beläggningen slets hårt, framförallt i cirkulationsplatsen ovanför Nynäsvägen. Under 1980-talet fick beläggningen i cirkulationsplatsen bytas i princip varje år. I slutet av 1980-talet var situationen akut och en renovering av trafikplatsen utfördes både på bärande konstruktion samt på beläggningen, som ersattes med ett slitlager av betong, vilket har fungerat väl fram till idag.

Utifrån den tillståndsbedömning som kontoret genomfört har det konstateras att anläggningen är i akut behov av omfattande fogreparationer, se Figur 2 nedan. Om

åtgärder inte utförs bedöms bärighetspåverkande skador kunna uppstå inom cirka fem år. Med de åtgärder som nu föreslås bedöms trafikplatsen kunna fungera i ytterligare 40 till 50 år innan en större reinvestering blir aktuell.

Figur 2. Fotografi som visar en nedsliten fogprofil med blottlagt gummi (november 2021).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Samråd har skett med stadsledningskontoret 2024-10-25.

Åtgärdsförslag

Projektets innehåll

Projektet innehåller följande åtgärder:

Åtgärda skador på betong, sarg, fogar och broskarvar samt reparationer på vissa delar av befintligt slitlager på vägbanan.

Översyn av räckesinfästningar mot kantbalkar.

Fogreparationerna är planerade i och runt Johanneshovs trafikplats.

Underhållsåtgärderna som ska genomföras är tekniskt relativt enkla men kräver noggrann planering och samverkan med Trafikverket och Region Stockholms trafikförvaltning för att framkomligheten för trafiken ska kunna hanteras.

Avvägningar

Kontoret bedömer att de föreslagna åtgärderna är motiverade ur ett livscykelperspektiv samt innebär avsevärt mindre trafikstörningar i jämförelse med ett utbyte av anläggningen.

Att avvakta med åtgärder innebär en förhöjd risk att brister och skador på trafikplatsen förvärras. Detta skulle innebära att ännu mer omfattande och kostsamma renoveringsarbeten skulle behöva genomföras längre fram, eller att hela trafikplatsen i värsta fall skulle behöva bytas ut.

I och med föreslagna åtgärder säkras att framkomlighet och trafiksäkerhet inte försämras på grund av anläggningens tillstånd. Utförandetiden förläggs till sommaren för att minska påverkan på trafiken och omgivningen.

Konsekvenser

Projektet beaktar tillgänglighetsperspektivet genom att säkerställa att personer med funktionsvariation inte påverkas negativt av den färdiga utformningen efter renoveringen av Johanneshovs trafikplats.

Tidplan och genomförande

Tidplan

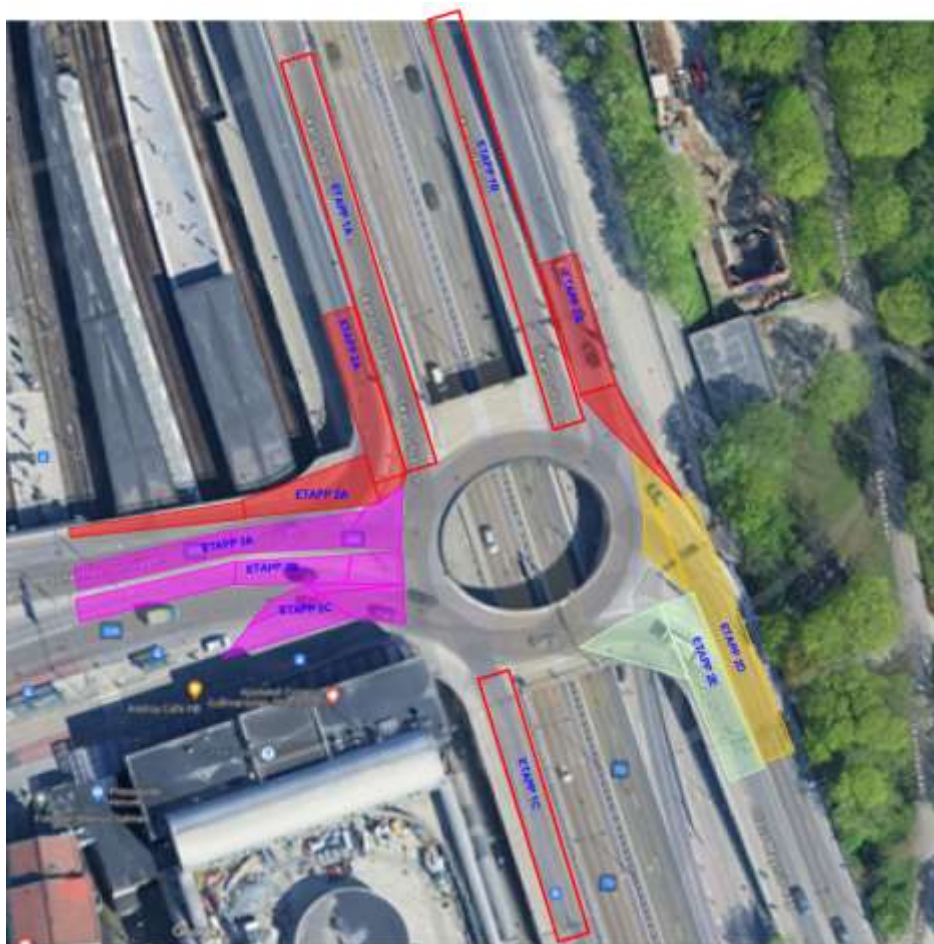
Detaljprojektering genomförs under 2024 och början av 2025. Viss anpassning av projekteringen sker därefter varje år.

Utförandet planeras i första hand att utföras sommartid under veckor med lägre trafikflöden för att minimera trafik- och omgivningspåverkan. Arbetena planeras att starta under juni månad och pågå under cirka åtta veckor per sommar. I och med den korta utförandetiden behöver entreprenaden delas upp och utföras under tre somrar, 2025-2027. Det andra året av entreprenaden planeras arbeten att starta i maj och pågå till och med september. De arbeten som har störst trafikpåverkan förläggs under sommarveckorna.

Aktivitet	2024	2025	2026	2027
Genomförandebeslut (TN och KF)	X	X		
Projektering	X	X	X	X
Upphandling	X	X		
Entreprenad		X	X	X

Produktionsplanering och trafik under byggtiden

Etappernas planerade utbredning visas i Figur 4 nedan.

Figur 4. Ortofoto över trafikplatsen, med de preliminära etapperna inritade i olika färger

Etappernas uppdelning och inbördes ordning är anpassade för att bibehålla god framkomlighet för gående, cyklister och kollektivtrafik under hela byggtiden. Samtliga entréer, både till Gullmarsplans tunnelbana och intilliggande verksamheter, som ligger i anslutning till projektområdet kommer att vara tillgängliga under hela entreprenaden.

Under de olika etapperna kommer antalet körfält som är öppna för motorfordonstrafik att behöva begränsas på delar av trafikplatsen. Arbeten kommer att utföras både dagtid och nattetid. Vissa etapper begränsas arbeten till att utföras under natten för att kunna hålla hela trafikplatsen öppen för trafik dagtid. I etapper där arbeten sker både dag- och nattetid kommer etappen behöva vara avstängd dygnet runt. Observera att presenterad etappindelning är preliminär och kan komma att förändras. Möjligheter att utföra flera etapper parallellt för att korta byggtiden kommer studeras vidare under detaljprojekteringskedet.

Under vissa etapper kommer bussar behöva ledas om till andra vägar. Tunnelbanetrafiken kommer inte att påverkas till följd av projektets genomförande.

Intressenthantering och kommunikation

Projektets kommunikation ska skapa kännedom om och acceptans för projektet. För att uppnå detta kommer projektets mål och påverkan beskrivas i god tid för samtliga målgrupper.

I god tid före entreprenadstart kommer kontoret informera och samråda med berörda boende, fastighetsägare och näringsidkare avseende kommande arbeten.

För att nå ut bredare kommer framförallt stadens webbplats och sociala medier användas. En kommunikationsplan med kommunikationsaktiviteter kommer att tas fram för projektet.

Ekonomi och finansiering

Investering

Investeringsutgiften för projektet beräknas till 48 mnkr i 2024-års penningvärde, enligt tabell nedan. Bedömningen baseras på kalkyl utifrån framtagna systemhandling.

Inklusive påslag för indexförändringar under kommande år beräknas investeringsutgiften till 52 mnkr.

Projektet är inrymt inom nämndens långsiktiga investeringsplan och redovisas inom programmet för medelstora ersättningsinvesteringar för byggnadsverk.

	Tidigare nedlagt (mnkr)	Kommande utgifter (mnkr)	Totalt (mnkr)
Utredning och projektering	0,5	3,0	3,5
Byggaktörskostnader inkl. byggledning och risk	0,1	10,2	10,3
Entreprenad		34,0	34,0
Index		4,2	4,2
Summa utgifter	0,6	51,4	52,0

Hittills har 0,6 mnkr förbrukats i projektet för utredning och projektering. Entreprenadutgiften bedöms uppgå till 34 mnkr. Fördelningen av utgifter per år visas i tabellen nedan.

Utgifter/år	2024	2025	2026	2027	Totalt
Utgift (mnkr)	1,0	22,0	19,1	9,9	52,0

Projektet medför en minskning av driftkostnader med cirka 100 tkr årligen för nämnden i och med att de gamla driftkrävande fogarna kommer att ersättas.

Projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med totalt 3,1 mnkr per år från och med år 2028. Kapitalkostnaderna, som avser avskrivningar med en genomsnittlig preliminär avskrivningstid om cirka 30 år och intern ränta om 2,8 %, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

En nuvärdesberäkning har tagits fram enligt stadens anvisningar. Beräkningen visar ett negativt nettonuvärde om 46,8 mnkr. Nuvärdesberäkningen redovisas i Bilaga 1.

Kontoret känner i dagsläget inte till att projektet har utgifter som inte är möjliga att aktivera.

Risk/Osäkerhet

För att identifiera och hantera projektets risker har löpande dialog med projektörer, byggledning, kontorets tillståndsavdelning samt externa intressenter skett.

Projektet är beläget i en intensiv trafikmiljö där många rör sig. De största identifierade riskerna är kopplade till projektets trafik-avstängningar och samordning med andra närliggande projekt, så som bro Nynäsvägen över Sockenvägen och renovering av Götgatan, samt externa parter för hantering av busstrafik och Södra Länkens trafik.

Riskerna hanteras bland annat genom följande åtgärder:

- Kommunikation av tidplan och behov av kontaktpersoner för att erhålla förutsättningar från berörda intressenter, primärt Region Stockholms trafikförvaltning och Trafikverket, samt interna kravställare.
- Framtagande av fördjupad produktionsplanering för att verifiera byggbarhet och framkomlighet för trafik.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I budget för 2025 anger kommunfullmäktige att trafiknämnden tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och i samråd med kommunstyrelsen ska arbeta för att viktiga bytespunkter förbättras och utvecklas. I första hand är bytespunkterna Gullmarsplan och Årstaberget prioriterade. Eftersom Johanneshovs trafikplats är en anläggning som trafikeras av flera busslinjer och är belägen i Gullmarsplans absoluta närhet bedömer stadsledningskontoret att det är rimligt att prioritera att vidta underhållsåtgärder där. Det är av stor betydelse att anläggningen fungerar och stadsledningskontoret konstaterar att trafiknämnden bedömer att underhållsåtgärderna bedöms kunna förlänga anläggningens livslängd med 40-50 år.

Stadsledningskontoret anser att nämndens förslag till genomförande är i linje med kommunfullmäktiges budget för 2025, där det bland annat framgår att trafiknämnden ska upprätta och följa noggranna drift- och underhållsplaner för anläggningarna för att säkerställa en optimal förväntad livslängd. De föreslagna underhållsåtgärderna

syftar till att förhindra fortsatt skadeutveckling och möjliggöra att anläggningens tekniska livslängd ska kunna förlängas.

Stadsledningskontoret bedömer att trafiknämnden genom att genomföra projektet kommer att tillgodogöra sig ekonomiska fördelar, i form av uteblivna akuta underhållsinsatser, och anser att projektet kommer att bidra till verksamhetsområdesmålet Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.

Stadsledningskontoret ser positivt på att projektet planeras att kunna inrymmas i nämndens långsiktiga investeringsplan och att nämnden har en planering för att undvika de största riskerna, som är kopplade till trafikavstängningar och samordning med andra närliggande projekt.